

Tervetuloa Auroras- työelämämentoriksi

Auroras

Arvoisa Auroras-mentor!

Lämpimät kiitokset vielä kerran siitä, että haluat tukea maahan muuttaneiden naisten työllistymistä ja olet lähtenyt mukaan Auroras-toimintaan. Olet tärkeällä asialla. Oman osaamisen tunnistaminen, ammatillisen itsetunnon kasvu ja suomalaisen työelämän tuntemus ovat maahan muuttaneille naisille ensiarvoisen tärkeitä kouluttautumisen, työllistymisen ja kotoutumisen kannalta. Meidän naisten on pidettävä yhtä ja tuettava toisiamme, jotta maailmasta tulisi tasa-arvoisempi.

Työelämämentorointi koskettaa kuitenkin ensisijaisesti yksilöitä: aktoreita, mutta myös mentoreita. Toivomme, että työelämämentorointi on sinulle yhtä antoisaa ja elämää rikastuttavaa kuin aktoreillekin. Mentorointi on ennen kaikkea tasa-arvoista vuorovaikutusta ja tarkoituksena on, että Auroras-ryhmissä ja yksilömentoroinnissa kaikki viihtyvät ja oppivat uutta.

Tämän pienen oppaan tarkoituksena on muistuttaa mieleen, mistä Auroraksen työelämämentoroinnissa on kyse, ja antaa käytännön vinkkejä mentorointiin. Kyseessä on oppaan ensimmäinen versio, jota tullaan kehittämään ja täydentämään Auroras-hankkeessa muun muassa saadun palautteen myötä.

Oppaan lisäksi sinulle on aina henkilökohtaista tukea tarjolla. Toivomme, että olet rohkeasti yhteydessä Auroras-hankkeen työntekijöihin, jos sinulla on mitä vain kysyttävää toiminnasta. Löydät yhteystiedot osoitteesta auroras.fi.

Toivomme sinulle antoisia hetkiä Auroras-ryhmässä tai yksilömentorina!

Elokuussa 2018

Emmi Juutilainen ja Tanja Aakko

Auroras-hankkeen työntekijät

Oppaassa on hyödynnetty seuraavia lähteitä:

- Väestöliitto 2019. Matkalla työelämään. Taustamateriaali mentoroinnin tueksi
- Kanniainen, M-R., Nylund, J. & Kupias, P. 2017. Mentoroinnin työkirja. Helsingin yliopisto
- Pääkaupunkiseudun Auroras-suunnittelutiimin ohjeistus 2019
- Auroras-kehittämistyöpajan muistiinpanot 12.8.2019

TOIMINNAN TAUSTAA

Auroras-toiminta on alkanut vuonna 2012, kun Suomen Akateemisten Naisten Liiton hallinnoima Luetaan yhdessä-verkosto sai Opetushallitukselta avustuksen toiminnan pilotoimiseen. Pilotin aikana järjestettiin seminaarimuotoista Auroras-toimintaa pääkaupunkiseudulla ja Turussa. Sen jälkeen Auroras kulki osana Luetaan yhdessä-verkostoa laajentuen myös Vaasan seudulle. Syksyllä 2018 toimintansa aloitti Luetaan yhdessä-verkostosta eriytynyt Auroras-kehittämishanke, joka saa avustusta Sosiaali- ja terveystieteiden tutkimuskeskuksesta (STEA) ja Opetushallitukselta. Hankeaika on 2018-2021.

Tällä hetkellä Suomen Akateemisten Naisten Liitto - Finlands Kvinnliga Akademikers Förbund ja sen hallinnoimat kaksi hanketta tarjoavat monipuolisesti toimintaa eri kohderyhmille. *Suomen Akateemisten Naisten Liitto* tekee yhteiskunnallista vaikuttamista ja kokoaa paikallisyhdistyksissään yhteen akateemisen tutkinnon suorittaneita naisia eri aloilta. *Luetaan yhdessä -verkoston* ryhmissä vapaaehtoiset opettavat maahan muuttaneille erityisesti arjessa tarvittavaa suomen kieltä eri tasoille opiskelijoille. *Auroras-verkoston* yksilö- ja ryhmämentorointi on puolestaan tarkoitettu koulutetuille naisille, jotka osaavat jo paremmin suomea, sekä kotiäideille.

Suomen Akateemisten Naisten Liitto ja sen hankkeiden työntekijät jakavat saman toimiston Helsingin Etu-Töölössä ja tekevät tiivistä yhteistyötä keskenään. Luetaan yhdessä -ryhmistä on tullut osallistujia Auroras-toimintaan ja jos suomen kielen taito ei riitä keskusteluun Auroras-ryhmässä, voivat hankkeen työntekijät ohjata ilmoittautuneita Luetaan yhdessä -ryhmiin.

TOIMINNAN TAVOITTEET

Auroras-toimintaa on ollut Suomessa aikaisemminkin, mutta tämänhetkisen toiminnan raamit tulevat hankkeesta. Sen kohderyhmänä ovat **maahan muuttaneet koulutetut naiset**, jotka kaipaavat tukea työllistymiseensä, sekä **maahan muuttaneet kotiäidit**, jotka ovat kiinnostuneita suunnittelemaan työelämään siirtymistä lähiaikoina. Keväällä 2020 alkavista ryhmistä kaksi on suunnattu koulutetuille naisille, jotka voivat olla työelämässä olevien ja työnhakijoiden lisäksi myös kotiäitejä tai opiskelijoita. Lisäksi Itä-Helsingissä käynnistetään ensimmäinen, erityisesti kotiäideille suunnattu ryhmä. Hankkeen työntekijät varmistavat, että ilmoittautuneet päätyvät sopiviin ryhmiin.

Auroras-hankkeen päätavoitteena on tukea maahanmuuttajataustaisia koulutettuja naisia heidän osaamisensa kehittämisessä ja lisätä heidän työelämätietojaan, -taitojaan sekä -verkostojaan ja tätä kautta edistää heidän kotoutumistaan suomalaiseen yhteiskuntaan. Tavoitteena on myös kehittää hankkeeseen osallistuvien suomen kielen taitoja erityisesti työelämäsananaston osalta. Kotiäitiryhmissä on työelämätietouden lisäksi tietoa esimerkiksi suomalaisesta koulutusjärjestelmästä ja opiskelumahdollisuuksista sekä työn ja perheen yhteensovittamisesta.

Auroras-toiminnassa tärkeää on myös yhdessäolo ja voimaantuminen. Mitä se tarkoittaa käytännössä? Auroras-kehittämistyöpajaan osallistuneen sanoin: *“Voimaantuminen tarkoittaa oman unelman löytymistä ja kirkastumista ja uskoa siihen, että oman unelman toteuttaminen on mahdollista tässä maassa.”*

MENTOROINNISTA SANOTTUA

“Mentorointi on yhteistyösuhde, jonka keskeisenä tavoitteena on edistää oppimista ja osaamista sekä tukea aktorin ammatillista kasvua.

Mentorointi on menetelmänä yksinkertainen ja perustuu mentoroitavan eli aktorin ja mentorin väliseen vuorovaikutukseen.”

Kanniainen, M-R., Nylund, J. & Kupias, P. 2017. Mentoroinnin työkirja. Helsingin yliopisto

“Vaikka mentorointi tähtää aktorin kehittymiseen, vuorovaikutteisessa prosessissa myös mentori oppii uutta.

Kanniainen, M-R., Nylund, J. & Kupias, P. 2017. Mentoroinnin työkirja. Helsingin yliopisto

“Mentorin tärkein tehtävä on kannustuksen ja keskustelun avulla löytää aktorin työuratoiveet ja -päämäärät.”

Väestöliitto 2019. Matkalla työelämään. Taustamateriaali mentoroinnin tueksi

AURORAS-VERKOSTON TYÖELÄMÄMENTOROINTI

Auroras-mentorointi koostuu ryhmä- ja yksilömentoroinnista. Tässä Auroras-ryhmämentoroinnin tärkeimmät tiedot pähkinänkuoressa.

Yleisiä periaatteita

- Ryhmien ilmapiiri on ystävällinen, välitön ja luottamuksellinen
- Auroras-toiminta on poliittisesti ja uskonnollisesti sitoutumatonta ja ryhmässä kunnioitetaan kaikkien vakaumuksia ja näkemyksiä, kunhan ne eivät loukkaa toisia
- Ryhmän alussa on hyvä sopia yhdessä, että siellä käsiteltyjä henkilökohtaisia asioita ei levitetä eteenpäin

- Lukuvinkki: ks. Auroraksen nettisivujen materiaalipankki ja “Rakentavan keskustelun pelisäännöt”
- Ryhmissä keskeisessä roolissa on kokemusten vaihtaminen osallistujien kesken eli vertaisuus
- Ryhmässä kaikki ovat tasa-arvoisessa asemassa ja kaikilla on oikeus kysyä ja saada tietoa, olla eri mieltä tai kyseenalaistaa (hyvässä hengessä)

Ryhmän kokoonpano

- Ryhmässä on noin 2-4 mentoria sekä noin 5-10 maahanmuuttajataustaista osallistujaa (aktoria)
- Ryhmän mentorit ovat suomenkielisiä tai hyvin suomea osaavia naisia, joilla on kokemusta suomalaisesta työelämästä
- Ryhmän osallistujat ovat eri aloilta

Aikataulu

- Osallistujat sitoutuvat ryhmämuotoiseen mentorointiin kevät- tai syyslukukauden ajaksi
- Ryhmät kokoontuvat kahden tunnin keskusteluihin kerran viikossa (koulutettujen naisten ryhmä kokoontuu n. 12 kertaa/ 24 tuntia, kotiäitien ryhmä n. 8 kertaa/ 16 tuntia)
- Ryhmä lopullinen aikataulu (esim. lomaviikkojen tapaamiset) sovitaan ensimmäisellä tapaamiskerralla
- Ryhmän omien kokoontumisten lisäksi verkostossa pyritään järjestämään yhteisiä tilaisuuksia, joissa osallistujat voivat tutustua toisiinsa
- Aktorit saavat Auroras-ryhmiin osallistumisesta todistuksen, jos ovat osallistuneet vähintään 10:lle tapaamiskerralle (eli kaksi kertaa voi olla pois). Poissaolokertoja voi korvata ryhmän sopimalla tavalla.
- Tavoitteena on, että aktori voisi hyödyntää saamaansa todistusta työhaussa
- Ryhmän päätyttyä hanketyöntekijät keräävät palautetta ja kehitysehdotuksia sekä mentoreilta ja aktoreilta

Tapaamisten teemat

- Ryhmässä sovitaan yhdessä käsiteltävistä teemoista ja aikatauluista, mutta hankkeen tavoitteiden mukaisesti vähintään kaksi kokoontumiskertaa käsittelee *osaamisen tunnistamista ja kehittämistä*, vähintään kaksi kokoontumiskertaa *suomalaista työelämää sekä rekrytointiprosesseja* ja yksi kokoontumiskerta voi olla *yrittäjävierailu*
- Mentorit voivat hyödyntää omia verkostojaan yrittäjävierailun tai -vierailujen sopimisessa, mutta hankkeen työntekijät ovat tässä myös tarvittaessa apuna
- Kaikessa Auroras-toiminnassa punaisena lankana on työelämäsuomen parantaminen ja ryhmän kokoontumisissa tätä voi toteuttaa esimerkiksi niin, että jokaiseen teemaan liittyvää sanastoa käsitellään yhdessä
- Tapaamisten teemat kannattaa sopia heti alussa, osallistujien toiveet huomioiden. Tapaamisten teemoittamiseen saa apua "Ideoita Auroras-ryhmän tapaamisiin" -oppaista, jotka löytyvät nettisivujen materiaalipankista. Molemille ryhmille (koulutetut naiset, kotiäidit) on omat oppaansa.
- Tapaamisten suunnittelussa voi hyödyntää myös Auroras-verkoston nettisivuilta löytyvän materiaalipankin sisältöjä
- Auroras-hankkeen työntekijät auttavat ryhmiä tarvittaessa yksittäin aikataulun ja tapaamisten teemojen suunnittelussa
- Esimerkkejä tapaamisten teemoiksi: tutustuminen ja omat tavoitteet, suomalainen työelämä, oman osaamisen tunnistaminen ja esittely, työlainsäädäntö, työnhaun eri kanavat, cv:n ja työhakemuksen tekeminen, millainen on hyvä videohakemus, ammattiliitot ja muut ammatilliset verkostot, LinkedIn työnhaun ja verkostoitumisen välineenä (Huom. Hankkeelta on tulossa tästä teemasta erillinen ohjeistuksensa ja teemaa kannattaa käsitellä kauden loppupuolella)
- Auroras-hankkeen ja sen yhteistyökumppaneiden järjestämistä tapahtumista tiedotetaan mm. uutiskirjeessä ja verkoston Facebook-sivuilla sekä tärkeimmistä sähköpostitse suoraan mentoreille. Uutiskirjeen voi tilata nettisivujen etusivulla.

Viestintä

- Ryhmän ensimmäisessä tapaamisessa kannattaa sopia, mitä viestintäkanavaa käytetään ryhmän sisäiseen viestintään (Whatsapp, sähköposti, Facebook-ryhmä) ja kuinka poissaoloista ilmoitetaan
- Kaikkia mentoreita ja aktoreita suositellaan tilaamaan Auroras-verkoston uutiskirje, jossa kerrotaan hankkeen kuulumisia
- Suositeltavaa on myös Auroras-verkoston Facebook-sivun ja sen julkaisujen tykkääminen sekä jakaminen eteenpäin
- Verkostolla on oma ryhmä LinkedIn-palvelussa. Ryhmän on tarkoitus tukea verkostoitumista tapaamisten ulkopuolellakin ja mahdollistaa esimerkiksi työnhakuun liittyvien vinkkien jakaminen. Mentorit saavat kevään 2020 aikana vielä erillisen ohjeistuksen LinkedIn-ryhmään liittyen, mutta kannattaa tutustua palveluun yleisesti jo nyt, jos se ei ole sinulle tuttu entuudestaan.

Mentoreiden tehtävät

Mentorit sopivat ryhmässä keskenään, kuinka eri teemoja käsitellään. Teemoja voi esimerkiksi jakaa mentoreiden kesken niin, että jokainen pitää vuorollaan yhteisen alustuksen aiheesta. Mentoreiden kesken on myös hyvä sopia siitä, millainen käytäntö ryhmässä on poissaoloihin liittyen ja käytetäänkö ryhmässä oppimispäiväkirjaa.

Vaikka toiminnan tavoitteet ovat samat, voi jokainen ryhmä toimia parhaaksi katsomallaan tavalla. Ryhmän yhteinen työskentelytapa muodostuu yhdessä keskustellen ja siitä sopien. Ryhmän päätyttyä mentorit raportoivat toiminnasta hankkeen työntekijöille ja tätä varten ryhmässä on hyvä pitää kirjaa tapaamisten määrästä ja osallistujista.

Pääkaupunkiseudun Auroras-ryhmissä on aikaisemmin noudatettu ohjeistusta, jonka mukaan ohjaajien tehtävänä on:

- varmistaa ennalta lukkoon lyöty kokoontumisaikataulu ja varmistettu kokoontumistila ao. päiviksi
- olla taustatukena ryhmän valitessa teemat tapaamisilleen, tarvittaessa ohjata ryhmäläiset lähdemateriaalin jäljille kunkin teeman osalta, jotta keskustelijat olisivat paremmin selvillä alan/teeman terminologiasta tai tilanteesta Suomessa
- tapaamisia voi järjestää myös teemaan sopivissa organisaatioissa
- tapaamisten lopussa tarvittaessa yleisesti käsitellä ja selvittää keskustelun aikana havaittuja oleellisia kielenkäyttöön liittyviä virheitä, jotta osallistujilla olisi parempi mahdollisuus varmistaa kommunikoivansa yhä ymmärrettävämmiin. Samalla voidaan myös tuoda esille hyviä esimerkkejä keskustelussa käytetystä kielestä.

- kannustaa keskustelijoita keskustelemaan ja osallistumaan yhteiseen toimintaan sekä luomaan osaltaan hyvää henkeä tilaisuuksiin
- sopia poissaolon osalta ryhmäläisen kanssa siitä, miten poissaolo korvataan – esimerkiksi käymällä toisen keskusteluryhmän yhdessä tilaisuudessa, kirjoittamalla pieni raportti jostakin vastaavasta, ohjaajan hyväksymästä korvaavasta tilaisuudesta (esim. rekrytointitapahtuma), tehdä pieni youtube-klippi.
- varmistaa, että ryhmän osallistujat pitävät oppimispäiväkirjaa ja tuottavat siihen materiaalia annettujen ohjeiden mukaisesti.
- tarvittaessa virittää keskustelua, huolehtia siitä, että kaikki osallistujat todella osallistuvat keskusteluun.
- tarvittaessa, ja osallistujan niin toivoessa, ohjata hänet toiseen keskusteluryhmään. Alustava ryhmäjako voi siis muuttua niin kielen osaamistason, oman alan kielitaidon paremman hyödyntäminen tai muun perustellun syyn vuoksi.
- tarkistaa, että kauden loputtua kaikki tarvittavat osiot todistukseen on kerätty, jotta Auroras voi sen osallistujalle antaa.

Pääkaupunkiseudun Auroras-suunnittelutiimin ohjeistus 2019

Aktoreiden tehtävät

Pääkaupunkiseudun Auroras-ryhmissä on aikaisemmin noudatettu ohjeistusta, jonka mukaan keskusteluryhmään osallistuva:

- pyrkii olemaan aktiivinen keskustelija ja tukemaan muita keskustelijoita
- tarvittaessa valmistautuu eri teemakeskusteluihin ottamalla aiheesta jonkin verran selvää ennakkoon (sisältö, terminologia yms.)
- sitoutuu toimintaan niin, että hän on säännöllisesti läsnä tilaisuuksissa. Poissaolon korvaamisesta sovitaan ohjaajan kanssa.
- Pitää oppimispäiväkirjaa, joka sitten yhdessä todistuksen kanssa on mahdollista antaa työnantajalle todisteena aktiivisesta kurssiosallistumisesta työtä hakiessa. Se toimii myös tukena henkilökohtaiselle oppimiselle.
- kertoo keskustelun vetäjälle, jos havaitsee jonkin muun ryhmän sopivan paremmin oman työelämän suomen kielensä kehittämiseen ja toivoo voivansa vaihtaa ryhmää.
- Kauden lopussa tekee arvion omasta työelämän suomen kielen käyttönsä kehittymisestä.

Pääkaupunkiseudun Auroras-suunnittelutiimin ohjeistus 2019

AURORAS-HANKKEEN YKSILÖMENTOROINTI

Auroras-toimintaa toteutetaan tällä hetkellä yksilömentorointina Vaasassa ja keväällä 2020 yksilömentorointia pilotoidaan myös pääkaupunkiseudulla. Yksilömentororit ovat eri henkilöitä kuin Auroras-ryhmien ohjaajat. Auroras-hankkeen työntekijät vastaavat mentorointiparien luomisesta ja muista käytännön asioista. Yksilömentorointiprosessi alkaa vasta ryhmän loppupuolella ja siitä informoidaan myös ryhmän mentoreita.

MENTORIN TUKEA

Mentorilla on oikeus saada vapaaehtoistehtävänsä tukea koko sen keston ajan. Haastavissa tilanteissa mentorit voivat olla aina yhteydessä Auroras-hankkeen työntekijöihin, jotka voivat myös tarvittaessa vieraila ryhmässä. Varsinkin ryhmän aloittaminen voi olla uusi ja jännittävä kokemus, johon on oikeus saada tarvittava tuki.

Mentoroinnissa merkittävässä roolissa on myös vertaistuki eli kokemusten vaihtaminen ja hyvien ideoiden jakaminen mentoreiden kesken. Auroras-verkoston työntekijät järjestävät säännöllisesti mentoreiden yhteisiä tapaamisia, jossa kokemusten vaihtaminen mahdollistuu. Pääkaupunkiseudun mentoreilla on myös keskinäisiä tapaamisia, joita järjestävät pitkään mentoreina toimineet vapaaehtoiset.

Mentoreiden keskinäisellä vuorovaikutuksella ja ryhmän hyvällä hengellä on iso merkitys siihen, millainen kokemus mentoroinnista tulee. Jokaisen mentorin on tärkeää panostaa kunnioittavaan keskinäiseen kommunikointiin ja toinen toisensa tukemiseen. Kaikilla mentoreilla on omat vahvuutensa, joita kannattaa hyödyntää ryhmän tapaamisissa.

MILLAINEN ON HYVÄ MENTORI?

Mentorina toimitaan juuri niillä tiedoilla ja taidoilla, mitä kenelläkin on hallussaan. Olet siis hyvä juuri sellaisena kuin olet. Tässä kuitenkin vielä muutama vinkki matkan varrelle.

Mentorin muistilista (Väestöliitto 2019):

- Kuuntele aktorin omia toiveita ja ajatuksia
- Kannusta
- Puhu selkokieltä
- Kuvaile asiat auki, varmista onko sinut ymmärretty
- Tarjoa vaihtoehtoisia ajatuksia urapoluista
- Ohjaa neuvo ja auta - sopivasti
- Ole kärsivällinen
- Puutu ajoissa - ongelmia kohdatessa ota yhteyttä hankkeen työntekijöihin
- Auta aktoria oman osaamisen tunnistamisessa
- Muistakaa pitää hauskaa!

Väestöliitto 2019. Matkalla työelämään. Taustamateriaali mentoroinnin tueksi

YHTEYSTIEDOT:

Auroras-hanke /
Suomen Akateemisten Naisten Liitto
Temppelikatu 13
00100 Helsinki

Emmi Juutilainen

Hankepäällikkö (perhevapaan sijainen)

emmi.juutilainen@auroras.fi

+358 45 168 7421

Tanja Aakko

Hankekehittäjä

tanja.aakko@auroras.fi

+358 50 467 3510

Nettisivut: www.auroras.fi

Facebookissa: [aurorasverkosto](https://www.facebook.com/aurorasverkosto)